

Kwici vBU Awdm

XvKv |

1| Kwici vBU Awdm cōZōv t- RvZxq I AvšRwzi Kwici vBU AvBtbi „i“Zi Abpaveb Kti we`gvb wek; Kwici vBU Pw³/Kbtfbktbi mvgÄm weavb Kti miKvi Kwici vBU AvBb, 2000 (2000 młbi 28 bs AvBb) cōqb Kti tQb | GB AvBb Rvixi dtj cvjZb Kwici vBU Aa`v`k 1962 (Aa`v`k baf 34, 1962) iwnZ Kiv nřtqQ Ges GB AvBb ev`evqtbi j tñ RvZxq chřq GKw Kwici vBU Awdm, tiwRōti Ae Kwici vBU m&l Kwici vBU tewwMVb, tevWp ħlgZv I Kvhc×wzi weavb cōxZ nq (Kwici vBU AvBb 2000, Aa`vq-2 aviv 9, 10, 11 I 12) | miKvi, miKvix tMřtU cĀvcb ōviv 1jv bt f`f` 2000 Bs mvtj Kwici vBU AvBb KvhŘi Kiv nq | Kwici vBU Awdm MYcRvZšx evsj vt`k miKvti ms`wZ weiqK mšyvj tq GKw mshy³ `Bi | miKvti RvZxq chřqi GKw Avav-wePvi wefvMxq (Quasi-judicial) cōZōvb |

2| Kwici vBU Awdm cUfng t- Kwici vBU AvBb epuk Avgtj GB t`tk cōwZ nq | 1709 mvtj Bsj`vŪ GB AvBb cōg cōxZ nq | cieZřKvtj GKwaKevi Bnvi mřkwab Kiv nq | 1914 Bs mvtj GK mřkwabxi gva`tg GB Dcgnv`křK Kwici vBU AvBtbi Avl Zvf³ Kiv nq | fviZ wefv³ ci Z`vbxšb cvwK`vb miKvi 1914 mvtj Kwici vBU AvBb ewZj KiZt 1962 mvtj i 2iv Rb Kwici vBU Aa`v`k bvtg GKw Aa`v`k Rvix Kti KivPřZ GKw tK`řq Awdm cōZōv Kti | cti XvKvq GKw AvĀwj K Kwici vBU Awdm `vcb Kiv nq | `řxbZvřEvi evsj vt`k miKvi KZř MvZ GKw weřklĀ Kwgwi mpcwikřtg 1974 mvtj mřmř` Abřgwr Z GKw Gvřti gva`tg 1962 mvtj Aa`v`tki KwZcq aviv mřkwab ceř D³ AvĀwj K Awdm RvZxq chřqi GKw mshy³ `Bti ghřvq DbřZ Kiv nq Ges ZLb nřZ Kwici vBU Awdm wřñv gšyvj q cti ms`wZ weiqK gšyvj tqi GKw mshy³ `Bi wntmte KvhřZ | Kwici vBU AvBb 2000 (2000 młbi 28 bs AvBb) 1jv bt f`f` KvhŘi nřqvi dtj D³ AvBt 105 aviv Abřvqx iwnZ KiY, tndvřZ Ges mřšKvj xb weavb 1962 młbi Kwici vBU Aa`v`k bs 34 (mřkwaz 1974, 1978), GZōviv iwnZ Kiv nq |

3| Kwici vBU AvBb, 2000 Gi Avl Zvq wbaewyZ weiqe` Ašf³ t-

mKj Āvb fvŪvti eB cy`K, cēŪ, weŪ, bvŪKg, msMxZ Kg, kĀ ti KwM (Mvb-evRbvi K`vtmU, wv`ti KwBZ`w), wki Kg, Pj wPĪ Qwe, wfvwI Qwe, KwřúDUvi, mdUl q`vi tčMŉg, AvřvKwPĪ, mřuv`bKvixi AwaKvi (AwřřbZv, AwřřbĪx, MvqK-MvqKvi cvidiřgY BZ`w) | temiKvix fvře Kwici vBU mřwZ/tmvmvBw cwi Pvj bvi DřĪřk` weŪb, wqšp I cwi`kŉ BZ`w | GB mKj tgšwj K mRbkj KřgP cōbZv Ař`Mŉ Kvi / tj LK / mj Kvi / i PwqZv / wbgřZv, wPĪMŉK, cŉhvRK, Kgŉi mřvKvix e`w³ i KwZcq AwaKvi / ev GK „Q`řZi`řZwaKvix wntmte RvZxq ev AvšRwZK Kwici vBU AvBtbi `řKZ | cřwj Z Kwici vBU AvBb ev`evqtbi gva`tg Dřj wZ KřgP `řZi mgřni wq`y I cwi Pvj bv KiZt mRbkj cōřfv weKvtki gva`tg wřñv I ms`wZ Dbřb Kwici vBtUi gř DřĪřk` | GB Kviřy Āvb I weĀvtbi weibgřq Kwici vBU AvBtbi cōqvM, weř`kx eB cŉK, cřt cřkvk, cřt g`Y/cbi`rcv`b, Pj wPĪ I wfvwI Qwei cřt cřvi, cřtgřb, Kwici vBU mdUl q`vi/tčMŉgi e`envi n`vřř, BZ`w` Kvhřejx Kwici vBU AvBtbi Ašf³ weavq Kwici vBU mřúKř³ gvgj v tgvKřgv I Awřřhvřmi w`wĒ ĀĪ Awdm KřgP Ab`Zg w`K | Kwici vBU AvBtbi gĒ` DřĪřk` nj Mŉ Kvi / tj LK, mj Kvi ev i PwqZv, wbgřZv, wPĪMŉK, cŉhvRK, Kgŉi mřvKvix e`w³ i meřKvi `řZi ħñv Kiv Ges RvZxq I Av`RwZK chřq Kwici vBU AvBtbi ev`evqb Kiv |

Kwici vBU Awdm cāvb cāvb `wqZ; I KZē` t

Kwici vBU AvBb/2000 Gi 9 aviv Abřvqx Kwici vBU Awdm cōZōv KiřZ nře | Kwici vBU Awdm GKw Avav wePvi wefvMxq cōZōvb | GB AvBtbi DřĪřk` cřbKřĪ Kwici vBU Awdm, Kwici vBtUi tiwRōřti cĒ`ř wqšyřvaxb `vKře Ges Kwici vBU tiwRōřti miKvti ZĒyeavqb I wbt`R mvtřř Zvi `wqZ; cvj b Kiřeb | cāvb `wqZ; wbae`c nře |

- 1| Kwici vBU tiwRřokb I mb`cĪ cŉvb..... |
- 2| cřkvmb mřmřš-hveZxq Kvhřmřuv`b |
- 3| Kwici vBU tiwRřokřti třřĪ Dřmř weřiva w`wĒ Ēi Rb` i bvx Abřvb I mřř` MřY |
- 4| weř`kx fvřv t`řK evsj v fvřvq Abřv` wKsev cřt cřkvřki j vBřmY gĀjxKiY |

5| m^{au}pvⁱ i tkvb tkvb we^t kx ktg^p evsj vq abev^h kivi j vbtm^y c^ovb|

6| q^wzm^o c^tqⁱ awfthvtmi wfw^etz kwci vbu ti wroⁱkz tkvb ktg^p a%a kwci avg^w wbi t^qitⁱ avbbvbm e^e-v m^oh^y|

7| RvZxq ^wtkvb mwin^z wksev bu^lktg^p abev^h, c^okwk wksev cpi^hrcv^b Gi j vbtm^y g^aixki^y|

8| mwin^z, bu^lkw wksev ms^lxz ktg^p Rbmvavi^tbi woku c^okwtki Dⁱtk tkvb tkvb t^qitⁱ i q^wvj w^l wba^fY|

9| Kwci vbu tmvmvbu^l/mwg^wz wbe^ub, cwi Pvj bv, cwi^h k^o BZ^w mn D³ tmvmvbu^l mwg^wz KZ^r ms^lpxz wd/ i q^wvj w^l A^{_}ev PvR^oBZ^w i th^h3 KZ^v hvPvB I w^bq^sY|

10| we^wfb^oav^sr^okz ms^v we^tkl K^ti ^oBD^tbt^vo^o KZ^r cwi Pwj Z BD^wbfvtm^p Kwci vbu Kb^tfbkb, WIPO KZ^r cwi Pwj Z e^yo^oKb^tfbkb Ges WTO KZ^r cwi Pwj Z TRIPS P^w3 t^{_}tk Kwci vbu I tbBewⁱs ivBU^m ms^lpv^s- D^mz^w vq-^w wq^zij b Ges mi Kvi^tk civgk^o vb| D^tj ^wth, evsj v^t k eZ^ov^tb H mg⁻ ms^v/ Kb^tfbkb/ P^w3 i m^m weavq hveZxq^w vq⁻vq^zij cvj^tb eva^l|

11| RvZxq Kwci vbu Z^{_}t^k cwi Pvj bv|

12| Kwci vbu tev^wawicj m^oh^y I Kwci vbu tev^wgw^ls Avnev^b I cwi Pvj bv tev^w w^xv^s-wksev ivq Kvh^rixki^y| D^tj ^wth, ti wroⁱ Ae Kwci vbu m^cwa^kvi etj tev^w m^m m^lpe Ges Kwci vbu tev^wgk^w A%ez^wibk tev^whv tkvb tkvb t^qitⁱ t^l qvbx Av^vj t^zi f^wgkv cvj b K^ti ^wv^tk|

13| ti wroⁱkt^bi Rb^h c^oo Kwci vbu h^y3 ktg^p i q^wite^qY |

14| Kwci vbu i^j t^mi m^stkvab Db^ot^bi ^wwq^zij Ges GB e^cv^ti mi Kvi^tk mg^tq mg^tq civgk^o vb|

15| i v^r-^hAR^oKvi x ms^v v^wnt^mte ^wwq^zij cvj b|

16| Ab^vb^h ms^wae^x Kvh^rej x Kwci vbu tev^wcwi Pvj bvq ms^wke⁻Kvh^rej x thgb mgb c^ovb Kiv Ges tkvb e^w3 i Dcw^wz, wbu^oz Kiv Ges Zv^tk kc^{_} ce^r cix^qiv Kiv, tkvb ^wwj j c^o k^o Ges Dc^vcbv Kiv^tbv, nj dbvgv mn mv^q m^oh^y, mv^q ev^w j j cix^qiv Rb^h Kwgkb g^aij Kiv, tkvb Av^vj Z ev Kvh^r q t^{_}tk tkvb mi Kvi^x bw^{_} ev Dnvi Ab^wij w^c Zj e Kiv I wba^wi Ze^h Ab^h th tkvb w^el q A^t Aw^dtmi ^wwq^zij m^vt^{_} m^{au}kh^y3 |

Kwci vbu Aw^dtmi AvBb ms^lpv^s-KwZcq ms^wq^l3 Z^{_}t

Kwci vbu Aw^dtmi Kvh^rej x ms^wae^xfv^te w^bq^wsz I cwi Pwj Z n^tq ^wv^tk| Bnv GK^w w^etkl ai^tbi AvBb hvi Aax^tb Kwci vbu h^y3 tkvb ax - m^{au} (Intellectual Property Rights) Gi t^gqv^w KZ ermi ch^o-ej er ^wv^kte Zv^v Kwci vbu AvBb 2000 (2000 m^tb 28 bs AvBb) Aa^vq-5, aviv-24 t^{_}tk 29, 30, 31, 32 aviv mg^hn D^tj ^wi^tq^tQ| c^oo Zv/i P^wqZv gZi ci 60 ermi, 50 ermi I 25 ermi ej er ^wv^tk|

Kwci vbu AvBb, 2000 Gi 10 avivq ti wroⁱti i Kvh^rej x wba^fY Kiv n^tq^tQ Ges 11 I 12 avivq Kwci vbu tev^w Mv^b, tev^w q^lgZv I Kvh^cxw^z wba^fY Kiv n^tq^tQ| Kwci vbu tev^wGes Kwci vbu ti wroⁱtk 99 aviv g^tZ KwZcq t^qitⁱ t^l qvbx Av^vj t^z q^lgZv c^ovb Kiv n^tq^tQ| Kwci vbu Av^tbi 56/57 avivg^tZ Kwci vbu m^wU^od^tku Bmj Kivi q^lgZv ti wroⁱ Ae Kwci vbu m^otk c^ovb Kiv n^tq^tQ| D³ Av^tbi 95 avivq Kwci vbu tev^w woku Av^cxj Kivi weav^b i^tq^tQ|

i P^wqZv/c^oo Zv/ Kwci v^tui gw^w t^ki Abg^wz Ovov Kwci vbu h^y3 ktg^p P^wi D^tj ^wz K^go^tkn bKj ev Awa^kvi jsN^b Ki^tj (g^y Y, c^yo^gy^h Abev^h, c^okwk, c^pt c^okwk cpi^hrcv^b, Awf^hvrB, c^ovi, m^oc^ovi, c^o k^o, ti Kw^w I f^vov BZ^w) kw^w g^j K e^e-v w^lnt^mte m^te^p 4 ermi Kvi^v U Ges Rwi g^vbv w^lnt^mte 3 j q^l UvKv A^{_}U n^tZ cv^ti (aviv-82-83)|

AvBbMZ c^ozKv^ti e^e-v t

c^ozKvi w^lnt^mte t^l qvbx I t^ds^r-vix Df^q t^qitⁱ B gvgj v i^hRyKiv hvq t

(K) t`l qvbx gvgj v wbt l avAv l qWZci tbi Rb` tRj v l `vqiv RR Av`vj tZ gvgj v i "RyKi tZ nte |

(L) tdSR`vix gvgj v `vqiv RR Av`vj tZ `vtqi Kiv hvte |

D"P Av`vj tZ Avcxj t

nvBtKvU©Avcxj Kiv hvte | tKvb tKvb t¶t¶ KwcivBU tevW©Avcxj Kivi weavb AvtQ | Zte G t¶t¶ tiwRóti i ivtqi wei`tx Ki tZ nte (aviv-94-96) |

cwj tki ¶lgZv t

B"QvKZ j sn tbi t¶t¶ tKvb cwj k KgRZP tM dZvix cti vqvbn QvovB j snZ mKj Kwc Rã Ki tZ cvi teb (aviv-93) |

A%ea Kwc Avg`vbx i t¶t¶ t

KwcivBU gwj tki ev Zvi cZwvmai `i Lv t` t wfvE tZ KwcivBU tiwRóti Z`š-cwi Pvj bn Ki tZ cvi b Ges Kvógm AvBb Abhvqx Zv wvwl x Kivi e`ve`v wbtZ cvi b (aviv-74) |

KwcivBU n`vš t thvM` t

KwcivBtUi gwj K B"Qv Ki tZ Ab`tK m`úp`ev AvsnkK KwcivBU n`vš Ki tZ cvi b | Zte Zv wj wLZ l cQvRbxq kZfej xmn %ea Pw`i gva`tg m`úv` b Ki tZ nte (aviv-18) |

KwcivBU thš`e`vcbv t

temi Kvixfvte KwcivBU mwgwZ (tmvmbwU) Mto tZvj vi Rb` AvBt b weifbæ aviv AvtQ | GB e`e`vcbv `wicz ntj mRbkj KgRvU epx cvi b Ges KwcivBtUi gwj KMY Zvt` i `^`^Awakvi i ¶v Kti mgm`v wbtRivB KwcivBU AvBtbi gva`tg mgvavb Ki tZ cvi teb (aviv-41-47) |

wet`kx KtgP j vBtmY t

wet`kx eB cy`K l wki KtgP cpi`rcv`b wetkl Kti weAvb l chv`3 mspuvš-eB cy`K i evsjvq Abey` l cpi`rcv`tbi j vBtmY cWBi mthvM-mveav epxi Rb` cQvRbxq aviv Dcaviv AvBt b mltewkZ Kiv ntqtQ | Gme t¶t¶ i PwqZv/KwcivBU gwj KtK i`tqwj wU cwi tKva l weifbæ`c`Y Ki tZ nte (aviv-52) |

KwcivBU tiwRtók b t

evsjv`k KwcivBU tiwRtók b thvM` Zte Bnv eva`Zvgj K bq | B"Qv Ki tZ tKn tiwRtók b Ki tZ cvi b | G t¶t¶ KwcivBU gwj tki bvg, KgW cKvkbi ermi wKfvte KwcivBU ARB Ki tZ b BZ`w` wltq wba`wi Z Avte` bcti i dtg` tNvl bv w`tZ nte | KwcivBU Awdm cix¶v-wbix¶v Ki Zt tiwRtók tbi ci th mwU d tKU Bmj Kti Zv AvBb Av`vj tZ GKwU cQv b thvM` `wj j wntmte MpxZ ntq`vtK (aviv-56) |

eB cy`K i Rgv t

eB cy`K i GKwU Kti Kwc RvZxq j vBte`f`xZ Ges QqW wefvMxq cvevj K j vBte`f`xZ Rgv w`tZ nte (aviv-62) |

Pj wP t wdtj ¶i Kwc Rgv t

Pj wP t Qwei t¶t¶ cZwU i GK Kwc Kti evsjv`k wdj ¶ AvK wB f t m si ¶ tbi Rb` Rgv w`tZ nte (aviv-38) |

wet`kx KtgP KwcivBU t

KwcivBU wltq AvSRWZK Pw`i `¶¶i Kvix t`k wntmte evsjv`k wet`kx KtgP KwcivBU cQK kb w`tZ evsjv`k cZk wZex (aviv-68) |

- 1| tPqvi g`vb Ges tevW[®] Ab`vb` m`m`MtYi Kvth[®] tgqv` I PvKi xi kZ[®]ej x;
- 2| GB AvBtbi Aaxb `wLj Ze` AvfthvM I `i Lv`-Ges gÄj xZe` j vBtmYi dig;
- 3| ti wRóti ev tevW[®] mgxtc Kvh[®]vi vq Aby`↑bxq c×wZ;
- 4| aviv 41 Gi Dcaviv (2) Gi Aaxb `i Lv`-`wj tji kZ[®]ej x;
- 5| aviv 41 Gi Dcaviv (3) Gi Aaxb KııcıvBU mıgwZ wbeÜb nı qvi kZ[®]ej x;
- 6| aviv 41 Gi Dc-aviv (4) Gi Aaxb wbeÜb ewZtji Z`Ş;
- 7| aviv 42 Gi Dc-aviv (1) Gi `dv (K) Gi Aaxb KııcıvBU mıgwZtK c0`q ılgZvi kZ[®]Ges Dc-aviv `dv (L) Gi Aaxb AwaKvti i gwj Kt`i Abj`c ılgZv Ac[®]bi ılgZv cZ`vnti i kZ[®]ej x |
- 8| aviv 42 Gi Dcaviv (3) Gi Aaxb KııcıvBU mıgwZ KZ[®] j vBtmY BmjKiY wd Av`vq Ges AwaKvti i gwj Kt`i gta` Abj`c wd exU[®]tbi kZ[®]ej x;
- 9| aviv 44 Gi Dcaviv (1) Gi Aaxb wd Av`vq I exU[®]b wclq AwaKvti gwj Kt`i Abtgv`b wd wntmte Av`vqKZ tKvb At`[®] m0`envi Ges Abj`c gwj Kt`i Zvt`i AwaKvi mgtn cKvmb msıke-Kvh[®]ej xi Z` mieivtni c×wZ;
- 10| aviv 45 Gi Dcaviv (1) Gi Aaxb KııcıvBU mıgwZ KZ[®] ti wRóti i woku weei Yx `wLj ;
- 11| GB AvBtbi Aaxb c0`q tKvb i q`wj wı wba[®]ıY Ges Abj`c i q`wj wı c0`vtbi Rb` RvqvZ M0tbi c×wZ;
- 12| GB AvBtbi Aaxb c0`q i q`wj wı c0`vtbi c×wZ;
- 13| KııcıvBU mıgwZ KZ[®] wntme Ges Ab`vb` AvbmvswMK bıw`msi ııb Ges ewı ı wıwve weei Yxi bgıv I c×wZ Ges aviv 42 Gi Dcaviv (2) Gi Aaxb AwaKvti i e`w³ gwj KtK c0`E cwi kıgtKi cwi gvb wba[®]ıYi c×wZ;
- 14| GB AvBtbi Aaxb i wıZe` KııcıvBU ti wRóti i dig Ges GtZ Aşf[®] Ki tZ nte Ggb weei Yx;
- 15| th mKj wcltq ti wRóti Ges tevW[®] t` I qvbx Av`vj tzi ılgZv vKte;
- 16| GB AvBtbi Aaxb c0`q wdm;
- 17| GB AvBb 0vıv ti wRóti i e`e`vcbv ev wıqŞtY b`v`-KııcıvBU Awdtmi Kvh[®] I Ab`v mKj wclq;

(tgtv i BP Dıı b Lvb)
tı wRóti Ae KııcıvBU m&(Pt `vt)
tdvb bs-9119632